

FOLKETINGSSSEKRETARIATET

Den 15. november 1968.

Notat

til udvalget for forretningsordenen suppleret med repræsentanter for finansudvalget.

Om afholdelse af ubevilgede statsudgifter med finansudvalgets samtykke på forventet efterbevilling.

I grundlovens § 46, stk. 2, er fastsat: „Ingen udgift må afholdes uden hjemmel i den af folketinget vedtagne finanslov eller i en af folketinget vedtagen tillægsbevillingslov eller midlertidig bevillingslov.“

Bestemmelsen er imidlertid ændret ved en mangeårig fast praksis, hvorefter en udgift kan afholdes på forventet efterbevilling, når finansudvalgets forudgående samtykke foreligger. Denne praksis er anerkendt som gældende sædvaneret af den statsretlige sagkundskab. Der kan således henvises til Alf Ross „Dansk Statsforfatningsret“, anden udgave, afsnittet side 828 ff. under overskriften:

„Grdl. § 46 (2) er ved sædvane ændret som om den havde følgende tilføjelse: „medmindre folketingets finansudvalg har givet sit samtykke dertil““.

Der kan ligeledes henvises til to responsa om administrationens beføjelser over for den lovgivende forsamling til at afholde ubevilgede udgifter, optrykt som bilag 17 og 18 til betænkning over den af statsrevisorerne afgivne betænkning over statsregnskabet for finansåret 1960-61 (Folketingstidende 1962-63, tillæg B. sp. 929 ff) afgivet af henholdsvis professor Alf Ross (betænkningens bilag 17) og professor Max Sørensen (betænkningens bilag 18). Af de nævnte responsas konklusioner kan anføres:

„Administrationen — d. v. s. en minister såvel som en underordnet tjenestemand — er over for den lovgivende forsamling beføjet til at afholde ubevilgede udgifter, når finansudvalgets forud indhentede tilslut-

ning hertil foreligger.“ (Alf Ross, sp. 1019).

„4. Ifølge en siden første verdenskrig udviklet sædvane kan en ikke bevilget udgift altid afholdes på forventet efterbevilling, når finansudvalget har givet sin tilslutning dertil. Finansudvalgets godkendelse erstatter ikke den formelle bevilling, men ministeren er stillet, som om sådan bevilling allerede var givet.“ (Max Sørensen, sp. 1064).

Der er i den udviklede sædvane ingen holdepunkter for, at finansudvalgets adgang til at godkende udgifters afholdelse skulle være begrænset til udgifter inden for en bestemt beløbsramme eller til udgifter af hastende karakter el. lign. Hvis finansudvalget eller dets flertal har godkendt en udgift, kan ministeren ansvarsfrit lade den afholde.

Da folketingets finansudvalg holder regelmæssige møder også uden for folketingets mødeperioder, og da udvalget i øvrigt kan indkaldes med kort varsel, er der ved den udviklede praksis skabt en let og hurtig adgang for regeringen til at sikre sig parlamentarisk dækning for enhver ubevilget udgift, som finansudvalget kan tiltræde, hvilket kan være af stor betydning for regeringens handlefrihed, når uventede situationer opstår.

For folketinget er praksis ligeledes forbundet med fordele. Tinget sikrer sig gennem finansudvalget den parlamentariske kontrol med statsudgifterne uden selv at skulle belemres med behandlingen af et stort antal udgiftsansøgninger. Finansudvalgets sammensætning på grundlag af forholdstalsvalg sikrer, at der i almindelighed vil være fuld overensstemmelse mellem